

УДК 336.144

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Радченко Д.М.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Сформульовано зміст поняття «фінансове планування» на підприємстві на основі дослідження та узагальнення існуючих підходів у теорії фінансового менеджменту. Визначені його смислові ознаки. Охарактеризовано види та методи фінансового планування, що формують теоретичне підґрунтя фінансового планування у практичній діяльності вітчизняних підприємств.

Ключові слова: підприємство, планування, фінансове планування, фінансовий план, поточне фінансове планування, стратегічне фінансове планування, методи фінансового планування, управління фінансами, фінансовий розвиток підприємства.

Постановка проблеми. Важливою детермінантою збалансованого фінансового розвитку вітчизняних підприємств є наявність фінансових планів високої якості та механізмів їх ефективною реалізації [1, с. 56]. Сучасні умови господарювання, посилення конкуренції, обмеженості джерел фінансування суб'єктів господарської діяльності, зміна підходів до управління зумовлюють посилення ролі фінансового планування, з одного боку, та висувають якісно нові вимоги до обґрунтування планових фінансових рішень, форм і видів фінансового планування. Процес фінансового планування суттєво трансформується в контексті розвитку сучасних концепцій управління і орієнтований на його здатність своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі, передбачати настання ризикових подій, і безпосередньо забезпечувати стабільну діяльність підприємств. Зазначене вимагає розвитку теоретичних засад щодо сутнісного розуміння фінансового планування та його ефективного здійснення на підприємстві для забезпечення належної фінансової спроможності підприємств, що й визначає актуальність наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років інтерес науковців до суті фінансового планування набуває неабиякого розвитку. Серед вітчизняних науковців варто відзначити праці: Андрющенко І., Ставерської Т., Бланка І., Білої О., Терещенка О., Стацук Д., Савчук Д. та інших. У зарубіжних працях розгляд зазначеної категорії присвячено праці такими науковцями: Акофф Р., Бригхем Ю., Брейлі Р., Майерс С. тощо. Їх праці сьогодні є класикою як вітчизняного, так і світового наукового надбання у сфері теоретичного огляду змісту, суті та призначення фінансового планування у діяльності підприємств; висвітлюють прикладні аспекти особливостей фінансового планування, моделей його реалізації на підприємстві, форми фінансових планів, рекомендують класифікацію планових фінансових показників тощо. Проте, зміна ринкових умов господарювання та систем управління підприємствами залишає відкритою і сьогодні питання подальшого вивчення суті та змісту фінансового планування на підприємстві і зумовлює потребу виконання подальших досліджень для конкретизації відповідних положень.

Мета статті. Метою роботи є узагальнення теоретичних підходів до розкриття сутності катего-

рії «фінансове планування», визначення його ролі в системі управління підприємством. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: досліджено та узагальнено зміст дефініції «фінансове планування на підприємстві»; визначено сутність його основних ознак, види та форми; розглянуто призначення та цілі фінансового планування у фінансовій системі підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на те, що досліджувана категорія є надзвичайно вживаною як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками, сьогодні відсутня єдина думка щодо її суті. Багатоманітне трактування дефініції «фінансове планування» зумовлене тим, що його водночас розглядають як важливу складову механізму фінансової системи підприємства та одну із функцій управління підприємством. З огляду на це, фінансове планування на підприємстві є одним із важливих і поширених понять сучасної економічної науки та практики, а тому набуло дедалі повнішого висвітлення у підручниках і навчальних посібниках з фінансів підприємств, фінансового аналізу, фінансового менеджменту та фінансового планування і прогнозування.

Упродовж останніх п'ятдесяти років у світовій практиці фінансового планування спостерігається еволюція підходів і поглядів щодо змісту фінансового планування, сутності та його ролі у системі управління підприємством [1, с. 57]. Разом із тим, слід зазначити, що серед зарубіжних і вітчизняних авторів на сьогодні відсутній єдиний підхід до розуміння сутності даного поняття (табл. 1).

Поява фінансового планування припадає на XIX століття, коли у 1810 р. Міністром фінансів Росії Спіранським М.М. було представлено за дорученням імператора Олександра I «План фінансів». Необхідність розробки та створення нового фінансового плану була викликана подіями, які в той час бурхливо розвивались в країні. Окрім війн та постійної потреби в грошах, необхідність нового етапу перетворень управління фінансовими потоками була пов'язана з низькою ефективністю тієї схеми регулювання фінансових справ [19, с. 337].

У теоретичному аспекті фінансове планування розглядають як невід'ємну частину загального планування діяльності підприємства [11, с. 72] і розглядають цю дефініцію у вузькому і широкому контексті.

Якщо розглядати у вузькому контексті фінансове планування, то його трактують як функцію управління в системі фінансового менеджменту підприємства і безумовно, найбільш значиму та складну його підсистему, роль якої суттєво зростає в сучасних умовах господарювання та розвитку нових моделей управління, у межах якого здійснюється обґрунтування принципів напрямів фінансового розвитку підприємства та основних параметрів його фінансового стану. В цьому контексті слушно відзначають [23, с. 143], що фінансове планування як найважливіша функція управління підприємством забезпечується на основі впровадження єдиних принципів побудови й уніфікації показників, що характеризують його фінансовий стан.

У широкому розумінні процес фінансового планування в максимальній мірі передбачає

всебічне вивчення дійсності, тенденцій та закономірностей розвитку об'єкту планування та середовища його діяльності щодо формування, розподілу і використання фінансових ресурсів. «Найбільш загальною науковою основою планування є середовище його діяльності та система об'єктивних економічних законів і, в першу чергу, закону попиту та пропонування. У фінансовому плані підприємства повинні бути реалізовані вимоги цих законів та враховані об'єктивні результати макро- та мікроекономічного аналізу стану та тенденції розвитку умов господарювання» [14, с. 55].

Так, з позиції В. М. Гриньової та В. О. Коюди, [12, с. 24]: «фінансове планування – це складова управління фінансовими ресурсами, процес оцінювання потреб у коштах для забезпечення поточного виробництва й подальшого виробничого та

Таблиця 1

**Морфологія дефініції «фінансове планування на підприємстві»
у сучасних наукових працях вітчизняних та зарубіжних науковців**

Автор та джерело	Сутність поняття «фінансове планування на підприємстві»
Савчука В. П. [12, с. 25]	Управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів на підприємстві, яке реалізується в деталізованих фінансових планах
Бердар М. М. [15, с. 43]	Процес розробки системи фінансових планів і планових показників із забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами і підвищення ефективності його фінансової діяльності в майбутньому
Буряк А. В., Дем'яненко І.В. [17, с. 159]	Невід'ємна, але самостійна підсистема загальної системи інтегрованого планування на підприємстві. Включає аспекти перспективно-цільового характеру в складі стратегічного, поточного, оперативного фінансового планування, бізнес-планування та соціального планування
Єрмоленко О. А., Григоренко К. О. [13, с. 232]	Один із альтернативних фінансових інструментів, що використовується підприємствами для налагодження фінансової діяльності та підвищення власної рентабельності та платоспроможності як одних із найбільш важливих показників міцного фінансового стану суб'єкта господарювання
Телишевська Л. І., Андрущенко Н. П., Сергеев С. С. [11, с. 72]	Є важливим елементом корпоративного планового процесу, до найбільш вагомих завдань якого відносяться такі як забезпечення оптимального вкладу фінансових планів у виконання корпоративних цілей; ясне формування припущень, на яких базуються прогнози; аналіз і уточнення фінансових наслідків прийняття пропозицій щодо прибутку, витрат, цін реалізації, обігу тощо
Мойсеєнко І.Є. [21, с. 175]	Планування усіх доходів та напрямів витрачання грошових засобів підприємства для забезпечення його розвитку
Гриньової В.М., Коюди В. О. [12, с. 175]	Складова управління фінансовими ресурсами, процес оцінювання потреб у коштах для забезпечення поточного виробництва й подальшого виробничого та соціального розвитку, а також визначення джерела покриття цих потреб
Плюта Ю. С. [19, с. 56]	Технологія планування, обліку та контролю за грошима і фінансовими результатами
Партін Г.О. [19, с. 56]	Розроблення системи фінансових планів за окремими напрямками фінансової діяльності підприємства, які забезпечують реалізацію його фінансової стратегії у плановому періоді.
Бланк І.А. [8, с. 42]	Процес розроблення системи фінансових планів і планових показників із забезпечення розвитку підприємства фінансовими ресурсами і підвищення ефективності його фінансової діяльності в плановому періоді
Біла О.Г. [4, с. 26]	Планування процесів формування, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів на певний період, розробка фінансових планів.
Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. [22, с. 354]	Процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді
Ковальов В. В. [3, с. 146].	Документ, що характеризує спосіб здійснення фінансових цілей підприємства та взаємопов'язує його доходи та витрати.
Каламбет С. В., Павлова Ю.О. [2, с. 23]	Процес розробки на певний період системи фінансових планів, який полягає у планування усіх доходів та напрямків їх використання для забезпечення економічного розвитку підприємства
Соломатін А.Н. [24, с. 54].	Заключний етап розробки бізнес-плану, в якому відображаються всі доходи та їх використання за основними напрямками діяльності підприємства.
Шелудько В.М. [25, с. 352]	Процес розробки системи фінансових планів, що полягає у визначенні фінансових цілей, встановлення рівня відповідності цих цілей фінансовому стану підприємства і формування послідовності дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей

Джерело: узагальнено автором на основі проведених досліджень

соціального розвитку, а також визначення джерела покриття цих потреб». Очевидним є те, що без фінансового планування не може бути досягнутий такий рівень управління економікою підприємства, який забезпечує підвищення її ефективності, успіх на ринку, розширення та оновлення матеріальної бази, успішне розв'язання соціальних питань, здійснення матеріального стимулювання працівників. Саме таке розуміння фінансового планування зустрічається у Савчука В. П., який наголошує, що фінансове планування – «це управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів на підприємстві, яке реалізується в деталізованих фінансових планах» [12, с. 25].

На думку Єрмоленко О. А., сьогодні фінансове планування є одним із альтернативних фінансових інструментів, яке використовується підприємствами для налагодження фінансової діяльності та підвищення власної рентабельності та платоспроможності як одних із найбільш важливих показників міцного фінансового стану суб'єкта господарювання. На переконання автора, приділяючи більше уваги фінансовому плануванню, можна досягти зміцнення фінансової стабільності підприємства за умов виконання прогнозованих бюджетом обсягів операційної та інвестиційної діяльності на засадах фінансової стійкості, створення передумов для отримання чистого прибутку, достатнього для самокупності та самофінансування підприємства [13, с. 232].

На наше переконання, найбільш точним є визначення сутності фінансового планування авторами Онисько С. М. і Марич П. М., котрі стверджують, що це сукупність розрахунків щодо визначення грошових доходів і нагромаджень та спрямування їх на покриття запланованих видатків і затрат за різними сферами діяльності господарства відповідно до виробничих та інвестиційних потреб у плановому році [16, с. 15]. Дане визначення досить повно розкриває роль і завдання фінансового планування у діяльності підприємства, однак не містить такої важливої складової, як цільові установки проведення. Залежно від стадії життєвого циклу підприємства, кон'юнктури ринку, на якому воно функціонує, та інших факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, цілі підприємств варіюються від необхідності уникнення банкрутства до розвитку та освоєння нових ринків і поділяються на [17, с. 157]:

1. Матеріальні цілі визначають продуктову сферу діяльності підприємства, його виробничу спеціалізацію, що має натуральний і вартісний вираз. Це в системі планування втілюється у продуктивній програмі.

2. Вартісні цілі – очікувані фінансові результати (прибуток, рентабельність, доходи-видатки, показники обороту і структури капіталу тощо) в досягненні тривало-функціональної діяльності з максимізацією ринкової ціни підприємства як в поточному періоді, так і в довгостроковій перспективі.

3. Соціальні цілі – вигоди для працівників. Вони виражаються в грошовій формі (рівень доходів співпрацівників, допомога пенсіонерам підприємства тощо), та в негрошовій формі (стан умов праці, змістовність праці, використання вільного часу, охорона довкілля, реалізація різ-

них соціальних програм, кваліфікаційного зростання кадрів тощо).

Всі зазначені цілі в умовах ринку забезпечують конкурентні переваги у динамічному розвитку підприємства і утворюють інтегровану систему планування підприємства, в якому вони тісно переплітаються як окремі підсистеми, орієнтовані на конкретні досягнення в поточному і перспективному періоді [17, с. 157, 158].

Дослідження поглядів на місце фінансового планування у системі фінансового управління в контексті еволюції підходів до трактування змісту та значення фінансового планування дозволило окреслити теоретичну основу його здійснення та виокремити основні сутнісні характеристики [1; 2; 19]:

– фінансове планування є важливою складовою управління підприємством;

– фінансове планування відображає вартісний бік виробничого процесу, тобто в його основі зосереджена грошова оцінка явищ і процесів, що мають місце на підприємстві;

– фінансове планування носить цільовий характер і є важливою підсистемою стратегічного менеджменту на підприємстві;

– фінансове планування є важливим процесом підвищення ефективності та орієнтується на забезпечення зростання цінності підприємства;

– фінансове планування характеризується гнучкістю та адаптивністю, що спричинює необхідність його реалізації як зустрічного процесу, багатоваріантність розрахунків через сценарне моделювання, формування варіативної складової плану;

– фінансове планування відображає цілісний процес визначення та забезпечення необхідними фінансовими ресурсами;

– фінансове планування спрямоване на покриття запланованих видатків і затрат;

– фінансове планування передбачає обґрунтування принципів параметрів фінансового розвитку та внутрішнього фінансового потенціалу підприємства з урахуванням ризиків та загроз;

– фінансове планування узгоджує фінансові інтереси різних стейкхолдерів (учасників фінансово-господарської діяльності підприємства);

– фінансове планування носить прогнозний характер.

Отже, на основі здійсненого морфологічного дослідження суті фінансового планування, можна резюмувати, що фінансове планування становить процес систематичної підготовки фінансових планів на основі управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на обсяги фінансових ресурсів, узгодження джерел формування та напрямів їх використання згідно з виробничими, маркетинговими планами, а також величину показників діяльності підприємства у плановому періоді, охоплює всі сторони діяльності організації та сприяє реалізації фінансової стратегії і тактики на певний період часу, і які забезпечують вирішення завдань найбільш раціональним шляхом.

Фінансове планування підприємств розглядається відокремлено у контексті стратегічного управління чи видів короткострокового внутрішньогосподарського планування та моделей, які описують окремі складові системи управління фінансами. Фінансове планування на підприєм-

стві базується на використанні нею трьох основних систем (або ще їх можна назвати видами фінансового планування) [26, с. 74]: стратегічне прогнозування фінансової діяльності, поточне планування фінансовою діяльністю, оперативне планування фінансової діяльності. Кожній з цих систем фінансового планування притаманний певний період і свої форми реалізації його результатів (табл. 2) [14, с. 55]:

Таблиця 2
Системи фінансового планування і форми реалізації його результатів на підприємстві

Системи фінансового планування	Форми реалізації результатів фінансового планування	Період планування
Стратегічне прогнозування фінансової діяльності	Розробка загальної фінансової стратегії і фінансової політики по основним напрямкам фінансової діяльності підприємства	до 3-5-х років
Поточне планування фінансової діяльності	Розробка поточних фінансових планів по окремих аспектах фінансової діяльності	до 1 року
Оперативне планування фінансової діяльності	Розробка і доведення до виконавців бюджетів, платіжних календарів і інших форм оперативних планових завдань по усім основним питаннях фінансової діяльності	місяць, квартал

Джерело: [14, с. 55]

Фінансове планування на вітчизняних підприємствах здійснюється за допомогою загально вживаних методів. Під методами планування слід розуміти – конкретні способи і прийоми для розрахунку показників. У цілому, вчені виділяють наступні методи: нормативний, розрахунково-

аналітичний, оптимізацію планових розрахунків, економіко-математичне моделювання, кореляційного моделювання, економіко-статистичний, прогнозу обсягів реалізації, баланс грошових витрат і надходжень, бюджету готівки, бюджету додаткових вкладень капіталу, визначення потреб у зовнішньому фінансуванні, регресійного аналізу, коефіцієнтний (метод відсотка від реалізації) та інші [2, с. 24].

Висновки. Отже, в умовах динамічного і достатньо нестабільного розвитку економічних процесів виникає об'єктивна потреба у формуванні ефективної теоретичної бази формування фінансового планування, що сприятиме здатності керівництва своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі, передбачати і реагувати на настання ризикових подій, і безпосередньо через свої прикладні положення забезпечувати стабільну діяльність підприємств.

На основі здійснення наукового дослідження, узагальнення та розвитку теоретичних положень фінансового планування в контексті наукових підходів визначено його зміст та місце у системі управління підприємством, сформовано його основні цілі та особливості в сучасних умовах, сформульовано сутність поняття «фінансове планування», здійснено систематизацію його форм та видів, що відповідає сучасним умовам господарювання підприємств та стандартам управління.

Грунтовні дослідження довели, що завдяки фінансовому плануванню, можна досягти як зміцнення фінансової стабільності самого підприємства, так і розширення обсягів операційної та інвестиційної діяльності на засадах фінансової стійкості, збалансування джерел формування фінансових ресурсів, ефективного їх використання за напрямками, передбаченими згідно із фінансовим планом, з метою отримання чистого прибутку, достатнього для забезпечення самокупності та самофінансування підприємства.

Список літератури:

1. Ситник Г. Фінансове планування у ціннісно орієнтованому управлінні / Г. Ситник // Вісник КНТЕУ. – 2012. – № 6. – С.56–72.
2. Каламбет С. В. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві / С. В. Каламбет, Ю. О. Павлова // Економіка та держава. – 2015. – № 11. – С. 22–24.
3. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент: учебник [для студ. экон. спец. вузов] / В. В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 768 с.
4. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Г. Біла. – Л.: Компакт-ЛВ, 2005. – 312 с.
5. Брейли, Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. – М.: Олимп-Бизнес: Тройка-Диалог, 1997. – 1120 с.
6. Брігхем С. Ф. Основи фінансового менеджменту / С. Ф. Брігхем – К.: ВАКАО: Молодь, 1997. –1000 с.
7. Кравченко О. О. Сценарне фінансове планування на залізничному транспорті: теорія і практика: монографія / О. О. Кравченко; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 299 с.
8. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2х т. / И. А. Бланк. – К.: Эльга; НикаЦентр, 2007. – Т.1 – 624 с.
9. Ставерська Т. О. Фінансове планування та прогнозування на підприємствах і фінансових установах: [навч. посіб.] / Т. О. Ставерська, І. С. Андрющенко; Харків. держ. ун-т харчування і торгівлі. – Харків: Іванченко І. С., 2013. –146 с.
10. Терещенко О. О. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового контролінгу / О. О. Терещенко, Д. М. Стащук, Д. Г. Савчук // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 117–126.
11. Телишевська Л. І. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства / Л. І. Телишевська, Н. П. Андрущенко, С. С. Сергеев // Механізм регулювання економіки. – 2013. – № 2. – С. 71–77.
12. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посібник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда; [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання – Прес, 2004. – 475 с.
13. Єрмоленко О. А. Фінансове планування в умовах невизначеності / О. А. Єрмоленко, К. О. Григоренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015 – № 49. – С. 230–232.
14. Мазур Д. В. Фінансове планування діяльності підприємства / Д. В. Мазур // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – № 6. – Т. 1. – С. 55–59.

15. Бердар М. М. Фінанси підприємств: навч. посібник / М. М. Бердар. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
16. Онисько С. М. Фінанси підприємств: підручник / С. М. Онисько, П. М. Марич. – Львів: Магнолія плюс, 2005. – 366 с.
17. Буряк А. В. Фінансове планування в системі управління розвитком підприємства / А. В. Буряк, І. В. Дем'яненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2015. – С. 155–160.
18. Білоусова О. С. Фінансове планування підприємств в управлінні процесами збалансування фінансів реального сектора / О. С. Білоусова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 3. – Т.1. – С. 45–54.
19. Плюта Ю. С. Фінансове планування на підприємстві та напрями його вдосконалення / Ю. С. Плюта, І. О. Батрак, І. О. Тарасенко // Формування ринкових відносин. – 2014. – № 7 (158). – С. 56–58.
20. Оверчук А.В. Сутнісна характеристика фінансового планування в ринкових умовах // Економічні науки. – 2008. – № 3. – С. 337–342.
21. Партин Г.О. Фінанси підприємств: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. О. Партин, А. Г. Загородній // Національний банк України; Львівський банківський інститут. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 265 с.
22. Фінанси підприємства: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк [та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
23. Іонін Є. Є. Фінансове планування в умовах антикризового менеджменту / Є. Є. Іонін, А. Г. Беспалова // Наукові записки. Серія: Економіка. – 2011. – Випуск 16. – С. 139–144.
24. Экономика, анализ и планирование на предприятии торговли / под ред. А. Н. Соломатина. — СПб.: Питер, 2009. – 560 с.
25. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник / В. М. Шелудько. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
26. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах / О. П. Гузенко // Фінанси України – 2003. – № 11. – С. 73–76.

Радченко Д.М.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

СУЩОСТНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЯТТІ

Анотація

Сформульовано содержание понятия «финансовое планирование» на предприятии на основе исследования и обобщения существующих подходов в теории финансового менеджмента. Определены его смысловые признаки. Охарактеризованы виды и методы финансового планирования, которые формируют теоретические основы финансового планирования в практической деятельности отечественных предприятий.

Ключевые слова: предприятие, планирование, финансовое планирование, финансовый план, текущее финансовое планирование, стратегическое финансовое планирование, методы финансового планирования, управления финансами, финансовое развитие предприятия.

Radchenko D.M.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

THE ESSENTIAL CHARACTERISTICS FINANCIAL PLANNING THE ENTERPRISE

Summary

Formulated the concept of «financial planning» in the company based on research and compilation of existing approaches in the theory of financial management. Defined sense of the definition «financial planning». We characterize the types and methods of financial planning, which form the theoretical basis of financial planning in the practice of domestic enterprises.

Keywords: company, planning, financial planning, financial plan, current financial planning, strategic financial planning, methods of financial planning, financial management, enterprise financial development.